

Република Србија
МИНИСТАРСТВО
ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Број: 353-02-02196/2018-03

Датум: 22.03.2019. год.

Немањина 22-26

На основу члана 24. Закона о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС”, број 135/04, 36/09), члана 136. став 1. Закона о општем управном поступку (“Службени гласник РС”, број 18/16), члана 5 а. Закона о министарствима („Службени гласник РС”, број 44/14, 14/15, 54/15 и 96/15 – др. закон, 62/2017) и члана 23. став 2. Закона о државној управи („Службени гласник РС”, бр. 79/05, 101/07, 95/10 и 99/2014), поступајући по поднетом захтеву носиоца пројекта ЈП “ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ”, Београд, Балканска 13, Министарство заштите животне средине доноси

Р Е Ш Е Њ Е

1. ДАЈЕ СЕ САГЛАСНОСТ на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње постројења за одсумпоравање димних гасова блокова А3 -А6, на локацији ТЕ Никола Тесла А, Градска општина Обреновац, на катастарској парцели бр.1934 КО Уровци, носиоца пројекта ЈП “ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ”, Београд, Балканска 13 (у даљем тексту: носилац пројекта).
2. Налаже се носиоцу пројекта да, при изградњи и раду предметног пројекта, у свему испоштује мере заштите животне средине утврђене у предметној Студији, програм праћења утицајана животну средину (поглавља 8 и 9 Студије), као и услове надлежних органа и организација.
3. Носилац пројекта је дужан да у року од две године од дана добијања овог решења започне извођење пројекта из тачке 1. овог решења. Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су део техничке документације у складу са Законом о планирању и изградњи (“Службени гласник РС”, бр. 72/09, 81/09 – испр. 64/10 – одлука УС, 24/11, 121/12, 42/13 - одлука УС, 50/13 - одлука УС, 98/13 - одлука УС, 132/14 и 145/14).
4. О трошковима поступка биће одлучено посебним решењем

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

Носилац пројекта, поднео је Министарству заштите животне средине, захтев за давање сагласности на Студију о процени утицаја на животну средину пројекта изградње постројења за одсумпоравање димних гасова блокова А3 - А6, на локацији ТЕ Никола Тесла А, Градска општина Обреновац.

Студија о процени утицаја на животну средину је урађена у свему у складу са решењем о одређивању обима и садржаја Студије о процени утицаја на животну средину пројекта изградње постројења за одсумпоравање димних гасова блокова А3 - А6, на локацији ТЕ Никола Тесла А, Градска општина Обреновац, број 353-02-01058/2018-03 од 12.06.2018. године.

У складу са чланом 20. Закона о процени утицаја на животну средину, обезбеђен је јавни увид, организована презентација и спроведена јавна расправа о предметној Студији – оглас у дневном листу „НОВОСТИ“ од 20 октобра 2018. године, као и на службеном сајту Министарства <http://www.ekologija.gov.rs/obavestenja/procena-uticaja-na-zivotnu-sredinu/>. Јавна презентација и јавна расправа предметне Студије је одржана 09.11.2018. године у Градској општини Обреновац.

У току трајања јавног увида достављени су коментари Центра за екологију и одрживи развој (у даљем тексту: ЦЕКОР) од 09.11.2018. године и они су узети у разматрање.

У складу са чланом 22. и члановима 23. и 24. Закона о процени утицаја на животну средину образована је Техничка комисија Решењем број: 353-02-02196/2018-03 од 19.10.2018. године. Чланови Техничке комисије су извршили детаљан преглед Студије и пратеће документације, и извршили анализу достављених мишљења заинтересованих органа, организација и јавности. На састанку који је одржан 30.11.2018. године, закључено је да предметна Студија није у потпуности урађена у складу са Законом о процени утицаја на животну средину, те да постоје одређени недостаци. Дописом овог органа од 10.12.2018. године, носиоцу пројекта је наложена измена и допуна предметне Студије.

На коментар ЦЕКОР-а да је кумулативна процена утицаја неопходна јер објекат и његови производи (гипс) имају значајан ефекат измене на сам објекат термо централе, њене перформансе, потрошњу енергије (што доводи до потребе за спаљивањем већих количина угља да би се на мрежу допремила иста количина енергије), као и због велике близине других „црних тачака“ (како је у Студији и наведено) неопходно је утврдити на који начин ће утицати скупа са осталим објектима на ужу и ширу средину одговорено је да је кумулативни утицај пројекта са осталим објектима обрађен у поглављу 3.9 Студије (страна 3-63).

На примедбу да је потребно дати тачне процене колико ће бити гипса произведено на нивоу дана, месеца, године, односно шта ће се дешавати са количинама које неће бити продате на тржишту односно какав ће бити утицај овог гипса када и уколико буде помешан са пепелом које садржи тешке метале (прашину и суспендоване честице) од пепела односно од одпепељавања дима, напоменуто је да су прогнозиране количине гипса приказане у поглављу 3.6 Студије, страна 3-46 (Билансне величине процеса ОДГ).

На примедбу да није прихватљиво да се значајне количине гипса које ће бити произведене занемаре и да се остави за неку додатну Студију утицаја какви ће бити ефекти одлагања тог гипса одговорено је да третман гипса није у границама предметног пројекта. У Студији је као мера заштите наведена обавеза да се за пројекат депоновања гипса уради посебна Студија процене утицаја на животну средину, поглавље 8.5 (део „Мере поступања са отпадом“, страна 8-9).

На примедбу да нису обрађене климатске промене, односно мере прилагођавања за осетљиве инфраструктурне пројекте, указано је да је утицај на климатске промене обрађен у поглављу 6.3.7 Студије, страна 6-42 („Утицај на климатске факторе“).

На примедбу да је планирана производња гипса огромна и да, иако нема статистике о потрошњи гипса у Србији производња гипса ће бити већа од, примера ради, целокупне годишње потрошње гипса у Пољској, одговорено је да је третман гипса описан у поглављу 3.8.1 Студије („Чврсти отпад“). Пласман гипса није проблем предметног пројекта.

На примедбу да су подаци о повећању CO₂ услед самог процеса одсумпоравања дати на неколико различитих начина и тешко је утврдити колико је то повећање у тонама годишње, као да процена повећања емисија CO₂ услед надокнаде енергије коју ће постројење да троши (31 Mwh/h) није дата, одговорено је да је повећање емисије CO₂ из поступка одсумпоравања димних гасова (ОДГ) занемарљиво у односу на CO₂ од сагоревања угља. Промена потрошње угља у ТЕНТ А услед уградње постројења за ОДГ не постоји. Надокнада утрошене енергије за процес ОДГ може се обезбедити из различитих извора. Прогнозирана нето ефикасност блокова после изградње постројења за ОДГ је у границама дозвољених вредности према новом BREF докунету (BAT AEEs у опсегу 31,5-39,5 %), Поглавље 3.7.3 Студије, страна 3-55 (Енергија и енергенти).

На примедбу да је на страни 9 нетехничког резимеа дато да је квалитет ваздуха одличан и чак да су све граничне вредности SO₂ испод 125µg/m³ и то у оквиру класе ваздуха одличан и да се поставља питање чему онда уопште ОДГ постројење, читава инвестиција и читава компликација око ове процене утицаја, производња непотребних количина гипса, повећање сопствене потрошње постројења Никола Тесла А и такође повећање потрошње угља, одговорено је да се постројење за ОДГ уграђује као законска обавеза прописана Правилником о ГВЕ загађујућих материја у ваздух из великих ложишта. Очекивани бенефити од изградње овог постројења су описани у поглављу 6.3.1 Студије, стране 6-7 до 6-31 (Утицаји на квалитет ваздуха).

Коментари који се не односе на предмет пројекта (прелазак целог Обреновца на грејање из термо централе, повећања не заразних болести, примена Националног плана за смањење емисија из постојећих великих ложишта, смањење емисије CO₂, третман гипса, емисија живе и сл.) нису узимане у обзир приликом доношења одлуке.

На примедбу да није јасно са прве стране ЕИА која је то динамика, животни век, постројења А3-А6, са обзиром да ће после 2023 ова постројења имати мање или око 100000 сати рада (јер су реконструисана за период од 150000 до 200000 сати поставља се питање финансијске одрживости ОДГ постројења) и на питање какав ће дакле бити утицај постројења А3-А6 када им истекне рок који је успостављен реконструкцијом која се дешавала у претходном периоду, потребно је посебно истражити, одговорено је да је постројење за ОДГ планирано да ради до краја века експлоатације блокова А3-А6.

На коментар да је у поглављу 2.2 неопходно да се информишу Босна и Херцеговина, Хрватска те државе које се налазе низводно од Србије на реци Сави (Дунаву у који се Сава улива), као и да није прихватљиво да се ради процена утицаја без кумулативне процене са свим постројењима и одлагалиштима производа овог постројења укључујући пепелишта. Одговорено је да је кумулативни утицај пројекта са осталим објектима обрађен је у

поглављу 3.9 Студије (страница 3-63). У Решењу о обиму и садржају Студије се не наводи обавеза по питању анализе прекограничног утицаја пројекта.

На коментар на стр.50 - Квалитет свеже (технолошке) воде - Није наведена потребна количина воде, осим тога услед узимања воде из Система расхлада блокова А3-А6 потребно је дати хемијске саставе воде и како ће то интераговати са хемијским саставом воде која ће се добијати као продуцент одсумпоравања односно какав ће бити састав воде која ће бити испуштана, одговорено је да су потребна количина и квалитет воде дати су у поглављу 3.7.1 Студије, страна 3-54 (Сировине-Процесна вода). Третман отпадне воде није предмет пројекта, већ се иста каналише ка заједничком постројењу на нивоу ТЕНТ А. Опис третмана је приказан у поглављу 3.8.2 Студије, страна 3-59 (Отпадне воде).

На коментар на стр.65 - Вакуум филтри – да се поставља питање доступности филтера, ради евентуалне поправке или замене Одговорено је да приказано техничко решење представља комерцијално решење које се примењује широм света већ дуг низ година.

На коментар да на стр 76 – су излазне количине SO_2 200 mg/Nm^3 суво на 3-40 и 3-41 - теоретски постављене и показатељ да није заправо познато колико ће бити излазне вредности. одговорено је да се студија базира на пројектним параметрима на основу којих је урађена техничка документација. Концентрације SO_2 у димном гасу после ОДГ, од 200 mg/m^3 , су максималне вредности емисија које су захтеване пројектом.

-На коментар да није наведена потрошња електричне енергије потребна за рад ОДГ система у %, такође потребно је дати тачну процену колико ће од ефикасности губити котлови услед преузимања расхладне воде из блокова А3-А6. одговорено је да је потрошња електричне енергије дата у табели 3.7.3 Студије, страна 3-55.

- На коментар на Стр 79 - табела 3.6.3 - да је потребно дати стварне параметре излазног CO_2 и стварне на изведеним постројењима добијене параметре улазне прашине, да није могуће обезбедити сталну и константну вредност због већ споменутих промена у раду те је услед тога израђивач обавезан да оперише примерима са изведених постројења где постоје варирања и да покаже како обезбеђује да упркос таквим варијацијама обезбеди законски обавезне вредности. Такође се морају узети у обзир и очигледно постојеће експецне и ванредне ситуације испадања пумпи итд као што је и у самом опису процеса речено за такве испаде се предвиђају читави додатни системи, утолико ови параметри морају бити нормализовани и на те експесе у односу на број очекиваних, у стварном раду показаних експеса и испада система. Одговорено је да су ванредне ситуације анализиране у поглављу 7 Студије.

-На коментар да у поглављу 3.9, на страни 92 и поглављу 3.10, на странама 92 и 93 - Нису побројани утицаји саобраћаја допремања како угља, тако и кречњака како је побројано да ће се ово допремање одвијати практично свакодневно, односно изношење гипса за широку потрошњу, одговорено је да је граница пројекта на истоварном месту за кречњак и утоварном месту за гипс. Допрема кречњака се предвиђа у највећој мери постојећом индустријском железницом.

- На коментар да је у поглављу 5.2 - неопходно дати континуално мерење података јер је оно критично важно да би се утврдили стварни параметри емисија. Одговорено је да на блоковима ТЕНТ А постоје континуална мерења емисије прашкастих материја. Не постоји

ГВЕ за ПМ10 већ за укупне прашкасте материје. Приказани резултати су дати у циљу сагледавања опште слике о квалитету ваздуха на околном подручју, а на основу годишњих извештаја ТЕНТ А.

- На примедбу која се односи на дозвољени ниво буке , у поглављу 8.5 Студије, страна 8-10 (Додатне мере заштите) утврђена је обавеза дефинисања акустичких зона као мера заштите,.

-На примедбу да због близине реке Саве, постоји опасност од поплаве одговорено је да је заштита од поплаве постројења за ОДГ обезбеђена самом локацијом ТЕНТ А, која је заштићена од великих вода насипом према Сави. За нове објекте постројења за ОДГ није потребна додатна заштита, тим пре што су они удаљени од обале реке.

-На примедбу да није узета у обзир кумулативна бука, односно да буку не производи само систем за ОДГ, није направљено моделирање буке и од других извора саме производње, одговорено је да су, имајући у виду локацију постројења за ОДГ, предвиђена додатна мерења буке после његовог пуштања у погон. Пројектним условима је дефинисано да ниво буке на 1 m од постројења не сме бити већи од 85 dBA, што је примарна мера за смањење нивоа буке у околини ТЕНТ А. Такође, Мере заштите су прописане у поглављу 8.3.3, страна 8-4, и поглављу 8.5, страна 8-10, Студије.

- На примедбу да ли се мери ПМ10 и ПМ 2,5 , одговорено је да је студијом предвиђен мониторинг квалитета ваздуха који је у складу са обавезама ТЕНТ А, у складу са Законом о заштити ваздуха (Сл. гласник РС, бр. 36/09) и Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха (Сл. гласник РС, бр. 11/10, 75/10 и 63/13), Табела 9.3-2, Страна 9-9 Студије.

- На коментар Техничке комисије да недостаје извод из регистра привредних субјеката за правно лице које је израдило Студију, као и за правно лице - Носиоца пројекта одговорено је да је обавеза улагања докумената везаних за предузеће који се већ налазе у неким регистрима укинута чланом 23 Правилника о садржини, начину и поступку израде и начину вршења контроле техничке документације према класи и намени објеката (СГРС 23/2015, од 02.03.2015. године, који је касније имао измене и допуне 77/2015, 58/2016, 96/2016 и 67/2017). Наведени правилник објављен је у СГРС 72/2018 као пречишћени текст, чиме су ови претходни престали да важе, али је чл. 23 остао са идентичним садржајем, који гласи:"У техничкој документацији се не прилажу оригинали и копије докумената који су предмет евиденције одговарајућих регистара (извод из привредног регистра, копија лиценце и сл.) већ се они, у техничкој документацији, само наводе. Утврђивање веродостојности података наведених у документима из става 1 овог члана врши се, према потреби, увидом у предметни регистар."

- На примедбу да у Студији није дато оверено решење о именовану мултидисциплинарног тима, као ни доказ о њиховој квалификацији за израду студије о процени утицаја, да недостаје оверена изјава одговорног пројектанта (руководиоца израде Студије) о међусобној усаглашености документације и примени важећих прописа, као и да у Студији није дат списак коришћене законске регулативе одговорено је да су измене извршене на страницама: 0.5-1, 0.6-1, 0.7-1.

- На примедбу да је све латинске називе у Студији потребно написати курзивом (*italic*) одговорено је да су измене извршене у поглављу 2.12 Природна добра, флора и фауна, на страницама: 2-15 – 2-20.

- На примедбу да се термин „имисија“ не користи од ступања на снагу Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Сл. гл. РС“, бр. 11/10, 75/10 и 63/13). Уместо термина „имисија“ користи се „квалитет ваздуха“, а уместо „граничне вредности имисије (ГВИ)“ употребљава се „максимално дозвољена концентрација (МДК)“. У Студији је потребно изменити поменути терминологију одговорено је да су измене извршене у свим поглављима где се појављују наведени изрази.

- На примедбу да је у другом пасусу на страни 2-3 грешком, на два места, за План генералне регулације наведена скраћеница ПДР одговорено је да су измене извршене на страни 2-3.

- На примедбу да је на страни 2-5 у тексту наведено да су најмањи средњи месечни протицаји у посматраном делу тока Саве регистровани од почетка до средине јесени, а из табеле 2.5-1 би се могло закључити да су најмањи средњи протицаји у августу и септембру одговорено је да су измене извршене на страни 2-5.

- На примедбу да у табели 2.5-1, на страни 2-5, колона год., онако како је написана, представља аритметичке средине вредности које су дате у одговарајућим редовима, што није исправно. Ове вредности је потребно заменити вредностима које су дате у првом пасусу на страни 2-6. Одговорено је да је колона са средњим годишњим вредностима протока избрисана из Табеле 2.5-1.

- На примедбу да је последњи пасус поглавља 2.10 (страна 2-13), изузев последње две реченице, претходно дат на страни 2-12. Поменуте две реченице је потребно придодати пасусу у коме се говори о количинама падавина, на страни 2-12, док је остатак последњег пасуса поглавља 2.10 потребно избрисати, као и да је у поглављу 2.10, потребно приказати новије податке о климатским карактеристикама локације одговорено је да су измене извршене на страни 2-12.

- На примедбу да у Студији недостаје слика 2.12-1, која је поменута у тексту, у поглављу 2.12, на страни 2-16. Одговорено је да је слика 2.12-1 избачена из текста тако да је и позивање на слику укинута.

- На примедбу да се у поглављу 2.12, грешком у делу „Фауна риба“ (страна 2-16) нашао пасус о жабама, а у делу „Фауна инсеката“ (страна 2-18) налази се реченица која се односи на рибе одговорено је да су измене извршене на странама 2-16 и 2-18.

- На примедбу да Правилник о садржини студије о процени утицаја („Службени гласник РС“, бр. 69/05) прописује, између осталог, да опис пројекта садржи и опис претходних радова на извођењу пројекта, па је, с тим у вези, у поглављу 3 потребно дати кратак опис припремних радова (уколико је потребно рушење неких објеката, чишћења терена, обезбеђивање услова за извођење радова и сл.), и навести документацију коју је потребно прибавити пре почетка извођења радова, као и да је у поглављу 3, потребно јасније исказати сопствену потрошњу блока услед рада постројења за ОДГ, као и повећање емије угљен-диоксида, што су негативне стране пројекта и као такве их треба даље размотрити и образложити одговорено је да су измене извршене на страницама: 3-9 – 3-14 и 3-55, 3-62.

- На примедбу да у оквиру поглавља 3.2 треба дати динамику изградње постројења за одсумпоравање димних гасова (ОДГ), као и да уколико је претходном документацијом дефинисано да се Касета I постојеће депоније пепела и шљаке може користити и за одлагање гипса, то и навести у Студији (навести којим је то документом дефинисано). Уколико претходном документацијом није наведено да се Касета I може користити за одлагање гипса, из Студије избрисати такву тврдњу, или је детаљније образложити. Такође је потребно навести како ће се у току претходних радова на изградњи Фазе II пројекта вршити измештање постојећих инсталација хидрантске мреже, водовода, фекалне канализације и атмосферске канализације, прописати мере које је потребно предузети како не би дошло до загађења земљишта и подземних вода приликом измештања наведених инсталација. Одговорено је да су измене извршене на страницама: 3-2, 3-5, 3-6 и 8-8.

- На примедбу да на страна 3-38, у тачки 2 и у фусноти 1 уместо „Одлука ЕУ 2917/1442“, требало би да стоји „Одлука ЕУ 2017/1442“, у тачки 3 треба навести који су опсеги годишњих средњих вредности за HCl и HF у складу са одговарајућим БАТ закључцима, као и у тачки 5 да треба навести који су опсеги годишњих средњих вредности за живу у складу са одговарајућим БАТ закључцима. Одговорено је да су измене извршене на страницама: 3-45 и 3-46.

- На примедбу да је потребно објаснити шта на графику (слика 3.8-1, страна 3-50) представљају црвена, жута и плава крива. Одговорено је да су измене извршене на страници 3-57.

- На примедбу да су вредности концентрација загађујућих материја емитованих из блокова А1-А6, које су приказане у табели 5.2-1, на страни 5-8, идентичне за период јануар-децембар 2016. године и за исти период у 2017. години, па је то потребно исправити одговорено је да су измене извршене на страници 5-8.

- На примедбу да је потребно навести која акредитована организација је извршила мерења концентрација хлорида и флуорида (табела 5.2-2, страна 5-9) одговорено је да су измене извршене на страници: 5-9.

- На примедбу да су прогнозиране емисије у ваздух из блокова ТЕНТ А и Б дате у табели 5.2-4, на страни 5-10, па је потребно навести у Студији на основу које методологије су добијене представљене прогнозиране вредности емисија. Такође је у поглављу 5.3 наведено да је током 2015. и 2016. године реализована изградња постројења за третман свих отпадних вода које настају у ТЕНТ А, које се састоји од више целина и то:

- постројења за пречишћавање заугљених отпадних вода (Г1)
- постројења за пречишћавање зауљених отпадних вода (У1)
- АПИ сепаратора за предтретман замазућених отпадних вода (УМ1)
- сепаратора уља на паркиралиштима (У2).

У Студији се наводи да ће се третман отпадних вода из постројења за ОДГ вршити у централном постројењу за третман отпадних вода. Да ли је изграђено и постројење за третман отпадних вода из постројења за ОДГ? Уколико јесте, то и навести у Студији, уколико није, прописати одговарајуће мере. Одговорено је да су измене извршене на страницама: 5-10, 5-11 и 5-16.

- На примедбу да није дато објашњење за ознаку „**“ у табели 6.3-3, на страни 6-16, као и да је у поглављу 6, потребно разјаснити да ли су моделима распрострањања загађујућих компонената обухваћени и ТЕНТ А и ТЕНТ Б пре и после изградње постројења за ОДГ одговорено је да су измене извршене на страни 6-16.

- На примедбу да је потребно у оквиру поглавља 6.3. дати анализу утицаја великих вода реке Саве на предметно постројење, у складу са условом број 4.22, који је дат у оквиру Водних услова бр. 325-05-00692/2018-07, а које је издала Републичка дирекција за воде, дана 31.07.2018. године одговорено је да су измене извршене на страни 6-33.

- На примедбу да је потребно у оквиру поглавља 8.2 обавезати Носиоца пројекта да спроводи континуални мониторинг емисија загађујућих материја у ваздух. Аутоматски мерни систем за континуално мерење емисије загађујућих материја у ваздух мора да испуњава захтеве прописане чланом 25 Уредбе о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гл. РС“, бр. 05/16) и стандарда SRPS EN 14181 и SRPS CEN/TR 15983. За континуална мерења емисије, Носиоц пројекта је дужан да прибави сагласност Министарства надлежног за послове заштите животне средине. Одговорено је да се измене извршене на страницама 8-1 и 9-4, као и на страници 9-8 (Табела 9.3-1 је промењена у Табела 9.3-2).

- На примедбу да је потребно обавезати Носиоца пројекта да, преко овлашћених организација, одреди полажај и опреми мерна места за континуално и периодично мерење емисије, у складу са стандардом SRP ISO EN 15259. Одговорено је да су измене извршене на страни 9-4.

- На примедбу да је потребно обавезати Носиоца пројекта да редовно одржава и контролише исправност аутоматског мерног система, да врши редовну годишњу проверу исправности и калибрацију аутоматског мерног система, онако како је то наведено у тачкама 3, 4 и 5, члана 24 Уредбе о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гл. РС“, бр. 05/16). Носиоц пројекта је дужан да води евиденцију о одржавању и исправности мерних уређаја за континуално мерење емисије. Одговорено је да су измене извршене на страни 9-4.

- На примедбу да је према Уредби о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Сл. гл. РС“, бр. 06/16), у случају прекида рада уређаја за смањење емисије у ваздух, ако се враћање уређаја у нормалан рад не постигне у року од 24 часа од прекида његовог рада, Носиоц пројекта дужан да смањи или заустави рад постројења или да користи гориво које у мањем степену загађује ваздух. Такође, дужан је да обавести надлежни орган у року од 48 часова од тренутка прекида рада уређаја за смањење емисије. Постројење за сагоревање престаје са радом уколико уређај за смањење емисија у отпадном гасу не ради више од укупно 120 часова у једној календарској години. Одговорено је да су измене извршене на страни 8-5.

- На примедбу да с обзиром да је у табели 9.3-1 дефинисано да ће се вршити праћење квалитета и протока технолошке отпадне воде на улазу у постројење за третман, као и атмосферске воде на испусту у ободни канал, потребно је у поглављу 8.3.2 обавезати Носиоца пројекта да постави одговарајуће мераче протока на овим местима. Одговорено је да су измене извршене на странама 8-4 и 9-7.

- На примедбу да је због изградње постројења за одсумпоравање димних гасова (ОДГ), потребно, у оквиру поглавља 8, обавезати Носиоца пројекта да ажурира Извештај о безбедности и План заштите од удеса. Одговорено је да је ова обавеза наведена у оквиру поглавља 7.1 у смислу анализе опасности да удеси на другим објектима ТЕНТ А да угрозе објекте постројења за ОДГ, као и да само постројење за ОДГ није Севесо постројење.

- На примедбу да је потребно у делу који се бави мерама које ће се применити за заштиту од пожара, обавезати Носиоца пројекта да на одговарајућим местима постави антипаник расвету, да обележи путеве евакуације и да врши редовну контролу противпожарних апарата и уређаја за дојаву пожара у складу са важећом законском регулативом. Одговорено је да су измене извршене на страни 8-7.

- На примедбу да је потребно у поглављу 8. навести мере које се односе на поступање са свим врстама отпада који настају у току процеса ОДГ. С обзиром да коначно одлагање гипса није предмет овог пројекта, у мерама заштите животне средине (поглавље 8.) прописати обавезу изградње система за транспорт гипса, односно густе хидромешавине пепела и шљаке и гипса, као и депоније за одлагање гипса, односно за одлагање пепела и шљаке и гипса и то пре изградње постројења за ОДГ. Такође у складу са тим, прописати обавезу израде студије утицаја на животну средину будућег пројекта за транспорт и одлагање гипса, односно густе хидромешавине пепела и шљаке и гипса. Одговорено је да су измене извршене на страницама 8-9 и 8-10.

- На примедбу да у поглављу 9.1 стоји да је ТЕНТ А започела са процесом исходовања интегрисане дозволе. У том делу разјаснити шта то конкретно значи, докле се стигло са израдом Захтева и одговарајућих планова и да ли ће предметно постројење бити укључено у овај Захтев. Одговорено је да обрађивач није упознат са стањем активности на исходовању интегрисане дозволе за ТЕНТ А, што и није предмет овог пројекта. Предметни пројекат је једна од мера за испуњавање услова у погледу поштовања граничних вредности емисије сумпор-диоксида и прашкастих материја у ваздух и као такав ће бити укључен у Захтев.

- На примедбу да је потребно у поглављу 9.2, у најкраћим цртама приказати резултате мерења претходно датих у поглављу 5 одговорено је да су измене извршене на страницама 9-1 – 9-3.

- На примедбу да је потребно приложити карту са јасно обележеним свим местима на којима су се обављала мерења различитих параметара животне средине и на којима су планирана будућа мерења. Гдегод је могуће навести координате мерних места. Одговорено је да с обзиром да је у Коментару 23 наведено да одређивање мерних места за континуална и периодична мерења треба да дефинише овлашћена институција у складу са SRP ISO EN 15259, а да ово још увек није урађено имајући у виду степен реализације пројекта, у овом тренутку није могуће дати тачан опис и положај мерних места. Напомињемо да се у оквиру документације за Интегрисану дозволу прилаже План мониторинга као посебан документ, који ће садржати све тражене податке. План мерења емисије као и извештај о мерењу се израђује према Прилогу 4 Уредбе о мерењима емисије загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС“, бр. 5/2016). Постојећи мониторинг који спроводи ТЕНТ А није у функцији новог постројења за ОДГ.

- На примедбу да је у поглављу 9, које се бави мониторингом, потребно предвидети гаранцијско мерење емисија загађујућих материја у ваздух, које ће се спровести у периоду између трећег и шестог месеца од почетка пробног рада постројења. Ово мерење се врши ради поређења измерених вредности емисија загађујућих материја са граничним вредностима емисија и обављају га акредитована правна лица. Одговорено је да су измене извршене на страни 9-5.

- На примедбу да је потребно предвидети контролна мерења која ће се спроводити ради контроле рада мерних уређаја за континуално мерење, а која ће се вршити према стандарду SRPS EN 14181. Редовно годишње испитивање исправности уређаја за континуално мерење емисија („AST”) врши овлашћено правно лице за мерење емисије. Ова мерења се спроводе једном годишње, као и после сваке значајније измене (поправке или преправке мерила, премештања), осим у случају када интегрисаном дозволом није другачије прописано. Извештај о резултатима редовног годишњег испитивања исправности уређаја за континуално мерење емисија Носилац пројекта је дужан да достави Министарству у року до 45 дана од завршетка испитивања, а податке о годишњем испитивању исправности уређаја за континуално мерење емисије дужан је да чува 5 година. Одговорено је да су измене извршене на страни 9-5.

- На примедбу да је према члану 27 Уредбе о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гл. РС“, бр. 05/16), дневни просек континуалних мерења се утврђује на основу полчасовних просека, који се утврђују на основу резултата мерења на сваких 30 минута, при чему период између читавања две узастопно измерене тренутне вредности може износити највише пет секунди. Дан у којем више од шест средњих полчасовних вредности нису прихватљиве због неисправног рада или одржавања система за континуално мерење, проглашава се неважећим, а ако је током године више од 10 дана проглашено неважећим, надлежни орган је дужан да захтева од оператера да предузме одговарајуће мере за побољшање система континуалног мерења. Горе наведено је потребно имплементирати у Студију. Одговорено је да су измене извршене на страни 9-5.

- На примедбу да су вредновања емисија континуалних мерења дата у члану 43 Уредбе о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гл. РС“, бр. 05/16), што је потребно пренети у део Студије који се бави мониторингом. Одговорено је да су измене извршене на страни 9-6.

- На примедбу да је носиоц пројекта дужан да води дневни, месечни и годишњи извештај о резултатима континуалног мерења, а садржај извештаја је дат у Одељку В Прилога 4 Уредбе о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Сл. гл. РС“, бр. 05/16). Дневни извештаји се чувају три године, а месечни и годишњи по пет година, док се извештаји о извршеном гаранцијском, повременом и контролном мерењу чувају пет година. Одговорено је да су измене извршене на страни 9-5.

- На примедбу да је потребно у табели 9.3-1, на страни 9-3, у колони „Учесталост мерења“, за мерење емисије помоћу система за континуални мониторинг емисије, поред континуалног мониторинга додати и контролно испитивање мерног уређаја за континуални мониторинг, једном годишње, као и да је у истој табели погрешно наведен број Службеног гласника Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја

у ваздух из стационарних извора загађења, осим постројења за сагоревање. Уместо 6/16, требало би да стоји 111/15, одговорено је да су измене извршене на страни 9-8.

- На примедбу да је потребно у поглављу 9.3 навести сваки појединачни емитер на коме ће се вршити праћење емисије загађујућих материја у ваздух, као и да је потребно дати податке о емитерима (облик емитера, материјал од кога је направљен, његову висину, висину мерног места, пречник (димензије) емитера на месту мерења емисије, навести да ли ће бити испуњени услови за изокинетичко узорковање прашкастих материја и сл.) и навести које загађујуће материје ће се пратити на сваком од емитера. Одговорено је да су измене извршене на страницама 9-8 и 9-9.

- На примедбу да је потребно из одговарајуће законске регулативе, одредити и у табели 9.3-1 приказати учесталост мерења квалитета атмосферских отпадних вода. Такође је потребно у Програму праћења утицаја на животну средину (поглавље 9.) прописати праћење квалитета пречишћених отпадних вода из постројења за пречишћавање отпадних вода из ОДГ-а и у складу са тиме допунити Табелу 9.3-1. Одговорено је да је количина атмосферских отпадних вода врло променљива и зависи од количине падавина у току месеца/године. Атмосферска канализација на простору објекта Фазе I пројектована је за меродавну кишу од 5 година (према SRPS EN 752-4:2007), а према подацима РХМЗС за МС Београд. Хидрауличким прорачуном је добијено да је прорачуната вредност протока атмосферске воде на испусту 362 l/s. Према Правилнику о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС“, бр. 33/16), Прилог 2, минимални број узорковања код периодичних мерења за овај проток је 6 мерења годишње. Имајући у виду да се димензионисање канализације врши за максималне протоке, може се усвојити да ће планирање кварталног мерења бити у складу са захтевима Правилника. Праћење квалитета отпадних вода из постројења за третман ових вода је у надлежности овог постројења јер је оно заједничко за целу ТЕ. Постројење није део овог пројекта, а ова мера је прописана у Студији која је урађена уз пројекат третмана отпадних вода.

- На примедбу да је потребно приказати бројном вредношћу потрошњу електричне енергије постројења за ОДГ, утицај на ефикасност блока, као и утицај рада постројења на емисију CO₂ и дати анализу тих бројних вредности. Одговорено је да на основу Годишњег извештаја о производним показатељима рада блокова у саставу Огранка ТЕНТ за 2016. годину, актуелна сопствена потрошња блокова А3-А6 је 9,5 %.

Према Идејном пројекту постројења за ОДГ, сопствена потрошња овог постројења је 27,7-30,84 MW, у зависности од тога да ли се производи суви гипс или се депонује суспензија гипса (Табела 3.7-3 Студије), што износи 2,0-2,2 % номиналне производње блокова А3-А6. На основу реченог, средња сопствена потрошња блокова А3-А6 ће порастати на око 11,6 %, тако да ће нето ефикасност блокова А3-А6 да се смањи са 32,72 на 32,1 %.

Како се продукција блокова А3-А6 после увођења ОДГ не мења, као ни њихова бруто ефикасност (35,84 %), и емисија CO₂ (t/h) која је резултат сагоревања угља ће бити иста.

- На примедбу да је потребно појаснити начин мерења живе у димним гасовима као и временски период када ће ова мерења постати обавезна одговорено је да се појединачна мерења живе у димном гасу врше према стандарду SRPS EN 13211: 2009: Квалитет ваздуха; Емисије из стационарних извора - Мануелна метода за одређивање концентрације укупне живе. Овим стандардом утврђује се мануелна референтна метода за одређивање масене концентрације живе у издувним гасовима из цеви или димњака. Очекује се да ће

ова мерења постати обавезна у наредној фази усаглашавања домаће Уредбе са ЕУ регулативом.

По достављању дорађене Студије чланови Техничке комисије су извршили преглед исте па је на другом састанку, који је одржан 06.03.2019. године у просторијама Министарства, констатовано да је носилац пројекта поступио у складу са дописом овог органа за допуну предметне Студије, па је Техничка комисија, на основу тога, дала предлог да се изда сагласност на предметну Студију. Закључено је да предметна Студија о процени утицаја на животну средину, након извршене дораде/допуне, садржи све неопходне податке и документацију на основу којих се може проценити подобност предвиђених мера за спречавање, смањење и отклањање могућих штетних утицаја на стање животне средине на локацији и ближој околини у току извођења пројекта, у случају удеса и по престанку рада пројекта.

На основу наведеног, решено је као у диспозитиву.

Решење и предметна Студија о процени утицаја на животну средину су саставни део техничке документације, у складу са чланом 18. Закона о процени утицаја на животну средину.

Ово Решење је коначно у управном поступку.

ПОУКА О ПРАВНОМ ЛЕКУ: Против овог Решења није допуштена жалба. Носилац пројекта и заинтересована јавност могу покренути управни спор подношењем тужбе надлежном суду у року од 30 дана од дана пријема овог решења, односно од дана објављивања у средствима информисања.

Доставити:

- Носиоцу пројекта - ЈП "ЕЛЕКТРОПРИВРЕДА СРБИЈЕ", Балканска 13, 11 000 Београд
- Центар за екологију и одрживи развој (ЦЕКОР), Корзо 15/13, 24 000 Суботица
- Сектору за надзор и предостројност у животној средини
- Архиви